

Dkt. Robert A. Peterson, Roho Mtakatifu na Muungano

na Kristo, Kipindi cha 7, Misingi ya Muungano na Kristo, Agano la Kale, na Synoptics

© 2024 Robert Peterson na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. Robert Peterson katika mafundisho yake kuhusu Roho Mtakatifu na Muungano na Kristo. Huu ni kipindi cha 7, Misingi ya Muungano na Kristo, Agano la Kale, na Sinoptiki.

Tunapoendelea kufikiria kuhusu misingi ya Agano la Kale ya muungano na Kristo chini ya kuingizwa katika watu wa Mungu, tuna sehemu ndogo kuhusu mtumishi anayeteseka.

Ingawa Daudi ndiye mpatanishi wa mwisho muhimu wa agano katika Agano la Kale, manabii walitabiri mpatanishi wa agano anayekuja ambaye atakuwa Mfalme wa Daudi, Isaya 9, 6 na 7, na pia mtumishi anayeteseka. Isaya 9, 6, Kwa maana kwa ajili yetu mtoto amezaliwa, tumepewa mwana, na uweza wa kifalme utakuwa begani mwake, naye ataitwa jina lake, Mshauri wa Ajabu, Mungu Mwenye Nguvu, Baba wa Milele, Mfalme wa Amani. Kwa kuongezeka kwa utawala wake na amani, hakutakuwa na mwisho, katika kiti cha enzi cha Daudi na juu ya ufalme wake, kuuthibitisha na kuutegemeza kwa haki na kwa haki, tangu sasa na hata milele.

Na tukifikiri hili litatokea kwa mapenzi au nguvu za kibinadamu, Bwana anaongeza kupitia nabii, wivu wa Bwana wa majeshi utafanya hivi. Kwa hivyo, mpatanishi wa agano atakayekuja atakuwa Mfalme wa Daudi, lakini pia mtumishi anayeteseka. Mtumishi huyu anapaswa kuwa nuru kwa mataifa, akifanya kazi kama mtu ambaye atawakilisha sio Israeli pekee bali watu wote wa dunia, Isaya 49 na 6 inatuambia.

Je, ni jambo jepesi sana wewe kuwa mtumishi wangu, ili kuyainua makabila ya Yakobo, na kuwarudisha waliohifadhiwa wa Israeli, Isaya 49, 6? Nitakufanya uwe nuru kwa mataifa, ili wokovu wangu ufike hata miisho ya dunia, kama ilivyonukuliwa na Luka katika kitabu cha Matendo injili inapowaendea Mataifa. Hivyo, atakemea, si kunisamehe tu. Hivyo, hatawakilisha tu Israeli wa kikabila kama Ibrahimu bali watu wote kama Adamu. Hatakuja kama mfalme anayetawala, bali atakuwa Isaya 53:3 na 4, angalau katika kuja kwake kwa mara ya kwanza.

Alidharauliwa na kukataliwa na watu, mtu wa huzuni nyingi, ajuaye huzuni; Na kama mtu ambaye watu humficha nyuso zao, alidharauliwa, wala hatukumjali. Hakika, ameyachukua masikitiko yetu, amejitwika huzuni zetu; lakini tulimdhania kuwa amepigwa, amepigwa na Mungu, na kuteswa.

Alikuwa, mistari ya 5 na 6 ya Isaya 53 inatuambia, alichomwa kwa makosa yetu, alichubuliwa kwa maovu yetu. Adhabu iliyotuletea amani ilikuwa juu yake, na kwa majeraha yake sisi tumepona. Sisi sote, kama kondoo, tumepotea; kila mmoja wetu amegeukia njia yake mwenyewe, na Bwana ameweka juu yake maovu yetu sisi sote.

Katika udhalilishaji wake, mtumishi anafanya kazi kama mpatanishi wa agano, akichukua adhabu inayostahili watu wake kwa dhambi zao ili wengi wahesabiwe kuwa wenye haki. Isaya 53:11. Mtume, kwa sababu wengi watahesabiwa, atawafanya wengi kuwa wenye haki, naye atayachukua maovu yao.

Isaya 53:11. Mtume Petro anatutambulisha kwa maneno ya Isaya 53 katika 1 Petro 2 mistari ya 21 na 24. Petro ananukuu unabii kutoka kwa Isaya na kuutumia moja kwa moja kwa Bwana Yesu.

Kwa maana mliitwa kwa ajili ya hili, kwa sababu Kristo naye aliteseka kwa ajili yenu, akawaachia mfano, ili mfuata nyayo zake. Yeye mwenyewe, mistari wa 24, alizichukua dhambi zetu katika mwili wake juu ya mti, ili tufe kwa dhambi, tuishi kwa haki. 22, Yeye hakutenda dhambi, wala udanganyifu haukuonekana kinywani mwake, ni nukuu kutoka Isaya 53.

Tulisema picha tatu kubwa katika msingi wa Agano la Kale wa muungano na Kristo. Ya kwanza ilikuwa utambulisho. Uwepo wa Mungu huwapa watu wake utambulisho.

Wao ni watu wake, naye ndiye Mungu wao. La pili ni kuingizwa. Wakawa watu wa agano, watu wa agano la pamoja.

La tatu ni ushiriki. Watu wa Mungu wa Agano la Kale wanashiriki katika hadithi ya agano. Tumeunganishwa na Kristo kama viungo vya mwili wake na tumejumuishwa ndani yake kama mpatanishi mkuu wa agano.

Pia tunashiriki katika Yesu na hadithi yake. Tulikufa pamoja naye, tulifufuliwa pamoja naye, Wakolosai 2:20, Wakolosai 3:1, na tukaketi pamoja naye, Waefeso 2:6. Agano la Kale halizungumzi kwa maneno haya lakini lina dhana sawa ya kushiriki katika hadithi ya Mungu wakati Mungu anawajumuisha watu wake katika hadithi yake. Ingawa wazo hili linakuwa wazi zaidi katika Agano Jipya, Agano la Kale linawaona watu wa Mungu kama wale wanaoshiriki katika hadithi ambayo Mungu anaandika kwa kuwa na uhusiano naye kupitia maagano.

Kanuni hii ya ushiriki inahusiana na dhana ambazo tayari tumejifunza. Wakati uwepo wa agano la Mungu unawafanya watu wake na kuwapa watu wake utambulisho, wanapitia uwepo wake na hivyo kushiriki katika hadithi yake. Kwa hivyo, kwa mfano, Mungu anapofanya agano na Ibrahimu na uzao wake, kwa hivyo anawajumuisha

katika watu wake, na Ibrahimu, Isaka, na Yakobo wanamjua Mungu na kumpenda wanapotembea naye kwa imani na utii.

Kwa namna fulani, watakatifu wa Agano la Kale hupata uwepo wa Mungu na ni wa watu wake kama kielelezo cha muungano na Kristo unaofurahiwa na watakatifu wa Agano Jipya. Kuna zaidi. Agano la Kale pia lina vifungu ambapo Mungu anaahidi kuweka roho yake ndani ya watu wake.

Tutazingatia mawili kati yao. Ezeieli 36:24 hadi 28. Kifungu hiki ni kifungu cha agano jipya bila kutumia maneno hayo hayo, lakini ni kifungu cha agano la Agano Jipya kwa sababu ya mawazo yaliyotolewa.

Ezeieli 36:24 hadi 28. Nitawatoa katika mataifa, na kuwakusanya kutoka nchi zote, na kuwaleta katika nchi yenu wenyewe; nitawanyunyizia maji safi, nanyi mtakuwa safi na uchafu wenu wote , na vinyago vyenu vyote.

Nitawatakasa, nami nitawapa moyo mpya na roho mpya nitakayoweka ndani yenu, nami nitatoa moyo wenu wa jiwe kutoka katika mwili wenu, nami nitawapa moyo wa nyama, nami nitatia roho yangu ndani yenu, na kuwaongoza katika sheria zangu, nanyi mtazishika sheria zangu; mtakaa katika nchi niliyowapa baba zenu, nanyi mtakuwa watu wangu, nami nitakuwa Mungu wenu. Hapa, Mungu anaahidi kuwarudisha Israeli waliotawanyika katika nchi yao.

Kwa nini? Kutetea sifa yake takatifu na kuonyesha mataifa yanayomzunguka kwamba yeye ndiye Bwana. Ezeieli 36:22, 23, na hata 36, ambayo hatukusoma. Atafanya zaidi ya hayo.

Atafanya zaidi ya kuwakusanya tena. Pia atawatakasa na dhambi zao. Mistari ya 25, 29, 33.

Atafanya hivi kwa kutoa moyo na roho mpya. Maneno ya Ezeieli yanakaribia fundisho la Agano Jipya la kuzaliwa upya katika mstari wa 26. Nitawapa moyo mpya na roho mpya nitakayoweka ndani yenu.

Nitaondoa moyo wako wa jiwe kutoka kwenye mwili wako na kukupa moyo wa nyama. Hii itasababisha utii mpya kwa Bwana - mstari wa 27.

Huu ni msingi muhimu wa Agano la Kale kwa ajili ya makao ya Mungu ya watu wake kwa pamoja. Mada ya Agano Jipya inayohusiana na muungano na Kristo. Ezeieli 37:11 hadi 14.

Ndipo Bwana akamwambia Ezeieli, Mwanadamu, mifupa hii ni nyumba yote ya Israeli. Tazama, wanasema, mifupa yetu imekauka, na tumaini letu limepotea; hakika tumekatiliwa mbali.

Kwa hiyo, tabiri na uwaambie, 'Bwana Mungu asema hivi: Tazama, nitafungua makaburi yenu na kuwafufua kutoka makaburini mwenu, enyi watu wangu, nami nitawaleta katika nchi ya Israeli.'

Nanyi mtajua ya kuwa mimi ndimi Bwana, nitakapoyafungua makaburi yenu, na kuwafufua kutoka makaburini mwenu, enyi watu wangu, nami nitatia roho yangu ndani yenu, nanyi mtaishi, nami nitawaweka katika nchi yenu wenyewe; ndipo mtakapojua ya kuwa mimi ndimi Bwana.

Nimesema, nami nitafanya, asema Bwana. Ezeieli 37 inaendelea na mada iliyoanza katika sura iliyotangulia. Ezeieli anaelezea jinsi mambo yatakavyotokea kwa nguvu ya Mungu isiyo ya kawaida inayotoa uhai.

Ezeieli anaona bonde la mifupa mikavu na, kwa kumtii Mungu, anatabiri kwao. Kwa neno la nabii, mifupa inatetemeka na kuungana pamoja na kufunikwa na mishipa na nyama. Tena, kwa neno la Ezeieli, pumzi inaingia ndani ya maiti, nao wanaishi na kusimama, wakiunda jeshi kubwa.

Mstari wa 1 hadi 10. Hii inaonyesha Mungu akiwaumba upya watu wake waliotawanyika na kuwarudisha katika nchi yao. Mstari wa 12 na 14.

Kwa mara nyingine tena, maneno ya Ezeieli yanaashiria mafundisho ya Agano Jipya—mstari wa 14. Nitaweka roho yangu ndani yenu.

Utaishi, nawe utajua kwamba mimi ndimi Bwana.

Nitafanya hivyo. Mungu atawafufua Israeli waliokufa waliotawanyika kwa kutoa na kuweka roho yake ndani yao. Siku ya Pentekoste, Mungu anawafufua watakatifu wake wa Agano Jipya kwa kuweka Roho wake Mtakatifu ndani yao.

Tunafikia mwisho wa misingi ya Agano la Kale ya fundisho la Agano Jipya la muungano na Kristo. Ni wakati wa kuhitimisha. Ni kinyume cha historia kusema Agano la Kale linafundisha muungano na Kristo.

Badala yake, inaashiria hilo. La kwanza ni utambulisho. Mungu anajitambulisha na watu wake katika Agano la Kale kupitia uwepo wake wa agano.

Kwa kufanya hivyo, anawapa utambulisho. Yeye ni Mungu wao, nao ni watu wake. Utambulisho huu unaashiria muungano na Kristo katika agano jipya kama uwepo wa agano la Mungu usio na kifani.

Pia inaonyesha utambulisho wa watakatifu wa Agano Jipya kama wale walio katika Kristo. Pili, kuingizwa. Mungu huwajumuisha watu waliochaguliwa katika watu wa agano.

Zinahusiana na Mungu kupitia mpatanishi wa agano. Katika Agano la Kale, hizi ni pamoja na Adamu, Nuhu, Ibrahimu, Musa, na Daudi. Hata hivyo, mpatanishi wa agano bora kabisa huja katika umbo la mmoja ambaye ni mfalme wa Daudi na mtumishi anayeteseka, Yesu Kristo.

Kwa upatanishi wake katika kifo chake, anafanya upatanisho kwa ajili ya dhambi za watu wake na , katika ufufuo wake, anawafanya wawe hai kwa Mungu. Atakuja mara ya pili si kuteseka bali kutawala kama mwana wa Daudi kwa ubora wa hali ya juu. Tatu, ushiriki.

Watu wa Mungu wanashiriki katika hadithi ya agano. Kuonyesha jinsi kanisa lilivyo katika Agano Jipya watashiriki katika kifo na ufufuo wa Yesu. Hili litatokea wakati unabii wa Agano la Kale kuhusu Roho Mtakatifu utakapotimizwa katika Yesu na huduma yake, ikiwa ni pamoja na Pentekoste.

Hatimaye, Agano la Kale linaweka msingi wa kuelewa mafundisho ya Agano Jipya kuhusu muungano na Kristo. Misingi ya muungano na Kristo katika Injili za Synoptic. Tena, ninamsifu msaidizi wangu wa zamani wa ualimu, Kyle Keating, kwa utafiti mwingi mzuri na hata uandishi.

Injili za Synoptic zinatutambulisha kwa Yesu wa Nazareti. Zote zinashuhudia kwamba Yesu ndiye Kristo wa Mungu, Masihi atakayewaokoa Israeli na kuwa nuru kwa mataifa.

Linganisha Luka 2:32. Ikiwa Agano la Kale linaashiria muungano na Kristo, basi Injili za Synoptic ni mahali pazuri pa kuanzia kutafuta muungano na Kristo katika Agano Jipya, kwani zinasimulia hadithi ya Yesu. Hata hivyo, kuna marejeleo machache kuhusu muungano na Kristo katika Synoptics.

Kwa nini? Kwanza, Injili zinalenga zaidi kusimulia hadithi ya Yesu kuliko kujaribu kuelezea athari zake kama mafundisho ya kiada. Mahali ambapo mafundisho yanaonekana, mara nyingi hufanya hivyo kwa njia isiyo ya moja kwa moja kama sehemu ya hadithi badala ya kama mafundisho yenyewe. Pili, muktadha wa ukombozi-kihistoria wa Injili za Synoptic unamaanisha kwamba masimulizi yao mengi yanatangulia kifo na ufufuo wa Kristo.

Ikiwa muungano na Kristo ni fundisho lenye mizizi katika kifo na ufufuo wa Kristo, basi itakuwa jambo la kawaida kutarajia maelezo kamili kabla ya matukio hayo kutokea. Hata hivyo, maelezo haya yote mawili yana ukweli kwa Injili ya Yohana pia, ambayo ina marejeleo mengi zaidi ya muungano kuliko Sinoptiki. Kwa nini?

Maandiko yote ya Yohana ambayo yanarejelea wazi muungano na Kristo ni ya kipekee kwake na yanaonekana kutolewa kutoka vyanzo vya kipekee.

Pia, tofauti za kimaudhui kati ya Injili za Synoptic na Yohana zinaonyesha mwelekeo tofauti. Ingawa Yohana anazingatia uhusiano kati ya Yesu na Baba na Yesu na watu wake, Synoptics hutumia muda mfupi hapa kulenga mada zingine kama vile Ufalme wa Mungu au utimilifu wa Yesu wa Agano la Kale. Kwa hivyo, Synoptics inasema nini kuhusu muungano na Kristo? Zinaelekeza kwenye kuanzishwa halisi kwa kile ambacho waumini wameunganishwa nacho.

Tunaposema waumini wameungana na Kristo, swali lisilo wazi ni, Kristo huyu ni nani? Synoptics hujibu swali hili, zikiwasilisha utambulisho na utume wa Yesu. Synoptics kisha huanzisha msingi wa kitheolojia wa muungano na Kristo. Zaidi ya hayo, huanzisha msingi halisi wa kihistoria wa ukombozi wa muungano.

Zinatuonyesha kazi ya ukombozi ya Kristo inayotumika kwetu katika muungano naye. Muungano unaanzishwa kupitia dhana zile zile tatu tulizoziona katika Agano la Kale— utambulisho katika Yesu kama Emmanueli na bwana harusi.

Kuingizwa kupitia Yesu kama mpatanishi wa agano bora kabisa. Kushiriki katika hadithi ya Yesu. Nitarudia hizo kabla hatujazipitia moja baada ya nyingine.

Utambulisho katika Yesu kama Emmanueli na bwana harusi. Kuingizwa kupitia Yesu kama mpatanishi wa agano bora kabisa. Na tatu, kushiriki katika hadithi ya Yesu.

Utambulisho katika Yesu kama Emmanueli na bwana harusi. Yesu kama Emmanueli. Synoptics zinadokeza muungano na Kristo katika suala la utambulisho zinapomwakilisha Yesu kama Emmanueli.

Katika Agano la Kale, tulimwona Mungu akijitambulisha na watu wake kupitia uwepo wake wa agano pamoja nao. Tunapata mada hii ya kujitambulisha kupitia uwepo wa Mungu katika Injili ya Mathayo pia. Mathayo ananukuu Isaya 7:14 na anaitumia katika kuzaliwa kwa Yesu.

Yusufu anachanganyikiwa anapogundua kuwa Mariamu ana mimba na anafikiria kumtaliki kimya kimya hadi malaika atakapomletea ujumbe wa kumkaribisha. Jisikie huru kumuoa, Yusufu. Mimba yake imetungwa na Roho Mtakatifu, Mathayo 1:20 hadi 23.

Nawe utamwita jina lake Emmanueli, maana yake Mungu pamoja nasi. Mathayo anamwakilisha Yesu kama uwepo wa Mungu pamoja na watu wake. Mara mbili zaidi, Mathayo anafanya vivyo hivyo.

Katika Mathayo 18:19 hadi 20, Yesu anasema, enendeni mkawafanye mataifa yote kuwa wanafunzi, mkiwabatiza kwa jina la Baba, na Mwana, na Roho Mtakatifu, na kuwafundisha kuyashika yote niliyowaamuru ninyi; na tazama, mimi nipo pamoja nanyi siku zote, hata ukamilifu wa dahari, Mathayo 28:19 na 20.

Charles Quarles , QUARLES, Charles Quarles Inaleta maana muhimu. Mathayo 1:23, kauli ya Emmanueli, na Mathayo 28:20 zinatumiwa kujumuisha Injili nzima. Ahadi kwamba Yesu yuko pamoja nasi mwanzoni mwa Injili hatimaye inatimizwa katika uhakikisho wa Yesu, Mimi nipo pamoja nanyi siku zote, hata ukamilifu wa dahari, mwishoni mwa Injili.

Charles L. Quarles, theolojia ya Mathayo, Yesu alifichuliwa kama mkombozi, mfalme, na muumbaji aliyefanyika mwili. Ahadi hizi mbili za uwepo wa Yesu kati ya watu wake zinajumuisha ahadi ya tatu. Nukuu, pale ambapo wawili au watatu wamekusanyika kwa jina langu, mimi nipo hapo kati yao.

Funga nukuu, Mathayo 18:20. Kwa mara nyingine, Quarles anaelezea, “hivyo Mathayo 18:20 ni kipengele cha utatu, kinachothibitisha uwepo wa Mungu pamoja na watu wake katika nafsi ya Yesu.”

Mungu anajitambulisha na watu wake kwa kuwatembelea katika utu wa Yesu, hivyo akitarajia muungano na Kristo na roho yake iliyo ndani. Yesu kama bwana harusi. Simulizi jingine kutoka kwa Mathayo na Marko linatumia ishara ya ndoa kuonyesha jinsi Yesu anavyojitambulisha na watu wake.

Mathayo 9:14, na 15 inastahili kusomwa. Kisha wanafunzi wa Yohana wakamwendea Yesu, wakamwuliza kwa nini sisi na Mafarisayo tunafunga, lakini wanafunzi wako hawafungi? Yesu akawaambia, Je, walioalikwa harusini wanaweza kuomboleza maadamu bwana harusi yuko pamoja nao? Siku zitakuja ambapo bwana harusi ataondolewa kwao, ndipo watakapofunga. Yesu anatumia taswira ya harusi kuonyesha athari za uwepo wake miongoni mwao.

Sikiliza maelezo ya DA Carson kuhusu Mathayo. “Jibu la Yesu lilikuwa la Kikristo bila kutaja. Yeye mwenyewe ndiye bwana harusi wa kimasihi.” Lakini ikiwa Yesu ndiye bwana harusi, ni nani bibi harusi? Katika taswira ya Agano la Kale, bwana harusi ni Yahweh na watu wake, Israeli bibi harusi. Linganisha Isaya 62:5, Hosea 2:19 na 20.

Isaya 62:5, Hosea 2:19 na 20. Vile vile, Yesu anajiita kama bwana harusi na watu wake, kanisa, kama bibi arusi wake. Paulo anachukua taswira ile ile ya ndoa kama tutakavyoona katika Waefeso 5:25, 27, 1 Wakorintho 6:15 hadi 20, 2 Wakorintho 11:1 hadi 5. Hiyo ni Waefeso 5:25, 27, 1 Wakorintho 6:15 hadi 20, 2 Wakorintho 11:1 hadi 5. Ingawa utekelezaji wa taswira hii ni kazi ya Paulo, maneno ya Yesu yanaweka msingi wake.

Yesu ndiye bwana harusi, na kanisa ni bibi harusi wake. Anajitambulisha na watu wake kama vile bwana harusi anavyojitambulisha na bibi harusi wake siku ya harusi yao. Kuingizwa kupitia Yesu kama mpatanishi wa agano kwa ubora wa hali ya juu.

Kwa hivyo, tunaona mada ya utambulisho, Yesu anawasilisha kwa watu wake na kuwa kwake bwana harusi pamoja na watu wake waliodokezwa, watu wake, kanisa; uwepo wake pamoja nao unawatambulisha kama watu wa Mungu. Sasa, kuingizwa huleta lafudhi hii ya pamoja tuliyoiona katika Agano la Kale. Kuingizwa kupitia Yesu kama mpatanishi wa agano kwa ubora wa hali ya juu.

Synoptics inamwonyesha Yesu kama mpatanishi mkuu wa agano, mwakilishi mkuu wa watu wa Mungu. Tuliwaona wapatanishi wa agano wakijumuishwa katika Agano la Kale. Synoptics inamwonyesha Yesu kama Israeli mpya na kubwa zaidi.

Katika kugeuka sura , Petro alipopendekeza kwamba yeye, Yakobo, na Yohana wajenge mahema matatu kwa ajili ya wageni wao, Musa, Eliya, na Yesu, Mungu anakatiza. Luka 9:34, 35. Jamani, je, anakatiza?

Peter, unatoa tena hisia mbaya. Mwalimu, ni vizuri kwetu kujenga mahema matatu hapa. Jamani.

Moja kwenu, moja kwa Musa, na moja kwa Eliya. Bila kujua alichosema, Luka anaongeza. Alipokuwa akisema mambo haya, Luka 9:34.

Wingu likaja na kuwafunika, wingu la uwepo wa Mungu, nao wakaogopa walipoingia ndani ya wingu. Sauti ikatoka katika wingu ikisema, Huyu ni Mwanangu, mteule wangu. Msikilizeni.

Na sauti iliposema, Yesu alionekana peke yake. Ni sauti ya Baba ikielezea utambulisho wa Yesu. Yeye ni Mwana wa Mungu mwenyewe, mteule.

Musa na Eliya, wakiwakilisha sheria na manabii wanavyonukuu, walizungumzia kuondoka kwake, ambako alikuwa karibu kutimiza huko Yerusalemu, mstari wa 31. Ni marejeleo ya kuvutia. Niliyarejelea katika hotuba iliyopita.

Huwezi kutafsiri neno moja kwa njia mbili. Neno kuondoka ni kutoka kihalisi. Ni kuondoka kwa Yesu kutoka katika ulimwengu huu, kifo chake.

Lakini kuondoka kwake kutoka katika ulimwengu huu na kifo chake kwa kusulubiwa ni kutoka kwake. Huo ndio mfano ambao tukio la Agano la Kale la ukombozi mkuu wa Misri kutoka utumwani Misri lilikuwa mfano ulioelekeza kwenye ukombozi mkuu ambao Kristo pekee angeutumiza kwa ajili ya watu wake mara moja na kwa milele. Maneno ya mwana wa Mungu, huyu ni mwanangu, baba alisema kutoka mbinguni,

yanamwonyesha Yesu kwa njia sawa na Israeli ya Agano la Kale kuwa mwana wa Mungu, kama vile Yesu, kama mwakilishi wa Israeli, alivyo Masihi.

Cheo cha pili, yeye ni mwanangu, mteule wangu, kinathibitisha hitimisho hili. Kama vile Israeli ilivyo watu wateule wa Mungu, vivyo hivyo Yesu ndiye mteule wa Mungu, Masihi, ambaye atawakilisha Israeli kama Mwisraeli pekee mwaminifu kikamilifu. Darrell Bock ni mpole.

"Mtu anapounganisha vyeo hivyo viwili, mwana wa Mungu, mteule, Yesu anatambuliwa kama mtumishi wa kimasih, " Darrell Bock, ufafanuzi wa Baker kuhusu Agano Jipya, Luka, juzuu ya kwanza. Kama Masihi, Yesu ndiye mpatanishi wa agano bora kabisa.

Yeye ndiye mpatanishi mkuu wa agano anayesimama kama mwakilishi wa watu wa Mungu milele. Kupitia kizazi mwanzoni, kupitia nasaba mwanzoni mwa injili yake, Mathayo anamunganisha Yesu na Daudi na Ibrahimu, kama tulivyoona, Mathayo mmoja, mmoja hadi 17. Daudi na Ibrahimu wote wawili walikuwa wapatanishi wa agano la Agano la Kale.

Nasaba ya Mathayo inaonyesha Yesu kuwa mpatanishi wa agano wa aina moja na Ibrahimu na Daudi, lakini yeye ni mkuu kuliko wao. Quarles anafupisha Mathayo moja, moja, "Yesu Kristo, mwana wa Daudi, mwana wa Ibrahimu. Yesu ndiye Daudi mpya, Mfalme wetu. Yeye ndiye utimilifu wa agano la Mungu na Daudi. Yesu ndiye Ibrahimu mpya, mwanzilishi wetu. Anatimiza agano la Mungu na Ibrahimu kwa kuunda watu wapya waliochaguliwa walio na Wayahudi na Mataifa ambao watakuwa watakatifu kama Mungu alivyo mtakatifu na ambao watatumika kama nuru kwa mataifa."

Yesu si mpatanishi wa agano tu, bali pia ni mpatanishi wa agano jipya lililotabiriwa na manabii wa Agano la Kale kama vile Yeremia 31 na, kama tulivyoona, Ezekieli 36 na 37. Wakati wa karamu ya mwisho, Yesu aliumega mkate akisema, kikombe hiki ni agano jipya katika damu yangu, Luka 22:19 na 20. Yesu alizindua agano jipya ambalo yeye ni mpatanishi wake kwa kifo chake na ufufuo wake, uliotiwa muhuri na kusherehekewa katika Meza ya Bwana.

Injili zote tatu za muhtasari zinathibitisha sifa za Yesu za kimasih. Hakuna shaka mwishoni mwa kila moja ya hizo kwamba Yesu ndiye Masihi akifuata wapatanishi wa agano waliotangulia, Adamu, Nuhu, Ibrahimu, Musa, na Daudi, lakini mkuu kuliko wote kwa pamoja. Kinachoonekana wazi katika utambulisho huu wa Yesu kama Masihi ni ukweli kwamba kama mpatanishi wa agano, anawakilisha watu wa Mungu.

Sinoptiki hutoa msingi wa muungano na Kristo zinapomthibitisha Yesu kama mpatanishi wa agano ambaye watu wa Mungu wameunganishwa naye na ambaye

wanawakilishwa naye. Kwa hivyo, kama ilivyo kwa Agano la Kale, tunaona katika sinoptiki injili. Kwanza kabisa, mada ya utambulisho.

Yesu anawatambulisha watu wake kama watu wa Mungu, na kisha kwa kuingizwa kunakodokezwa katika maneno ya Yesu kumhusu yeye mwenyewe na majukumu yake kama mpatanishi wa agano na mtumishi anayeteseka ni kuwajumuisha watu wake kama watu wa Mungu kama watu binafsi, bila shaka, lakini pia kama mwili, kama mwili wake, kanisa, kama Paulo atakavyoeleza wazi. Tatu, kushiriki katika hadithi ya Yesu. Mada yetu ya tatu ya Agano la Kale inajirudia katika injili za muhtasari.

Injili za muhtasari hutoa maelezo dhahiri ya hadithi ya Yesu, kuanzia mwili wake hadi ufufuo wake. Lugha ya ushiriki dhidi ya muungano na Kristo inamaanisha tunashiriki katika hadithi yake. Yaani, tunashiriki katika matukio yanayounda hadithi ya maisha ya Yesu duniani.

Kwa hivyo, kama vile Sinoptiki zinavyoonyesha hadithi ya Yesu, zinatonyesha hadithi ambayo sisi pia tunashiriki. Sinoptiki zinasimulia hadithi ya Yesu kwa mujibu wa yale aliyotimiza katika historia. Ikiwa ushiriki unahakikisha kushiriki katika kazi aliyotimiza, kazi hiyo ni nini? Sinoptiki zinawasilisha mimba ya Yesu ya ubikira na mwili wake.

Mathayo 1:18-25. Luka 1:26-38. Luka 2:6-7.

Sidhani kama tunasoma hilo. Na walipokuwa huko Bethlehemu, wakati wa Mariamu kujifungua ulifika. Akamzaa mwanawe wa kwanza, akamfunga kwa vitambaa vya kitoto, akamlaza horini kwa sababu hapakuwa na nafasi katika nyumba ya wageni.

Mathayo anasema huyu anaitwa, na Yusufu na Mariamu wote wawili waliambiwa wamwite Yesu, ambayo inamaanisha Mwokozi au Bwana anaokoa kwa sababu angewaokoa watu wake kutoka kwa dhambi zao. Mwana wa milele wa Mungu alifanyika mwanadamu katika Yesu wa Nazareti. Mila ya Kikristo imeelewa tangu siku zake za mwanzo kwamba mwili wa Yesu ni wa kipekee, lakini unaanzisha aina ya muungano kati ya mwanadamu na Mungu.

Wanatheolojia hutumia neno hypostatic, au muungano wa kibinafsi, kuelezea uhusiano kati ya asili ya kimungu na ya kibinadamu ya Yesu. Mwana wa kimungu alichukua asili ya kibinadamu. Kuanzia sasa yeye ni mtu mmoja mwenye asili mbili, moja ya kimungu na moja ya kibinadamu.

Asili hizo mbili zimeunganishwa katika nafsi yake, na hivyo, muungano wao ni wa kibinafsi au wa kiungu. Muungano ambao watu wa Mungu walio nao na Kristo haufanani na muungano huu wa kipekee wa kiungu. Sisi si watu-Mungu, lakini muungano wa kiungu unafungua njia ya kuona jinsi uungu unavyoweza kujishusha kwa wanadamu na kuanzisha muungano kati ya hao wawili.

Kufanyika mwili kwa Mwana wa Mungu pekee ndio msingi wa muungano wetu naye katika wokovu. Yeye, Mwana wa milele, hakujichukulia mwanadamu bali asili ya kibinadamu ndani ya tumbo la Bikira Maria. Alikuwa mama yake na alimchangia kile ambacho kila mama humchangia mwanawe: DNA na kromosomu.

Kwa hivyo alizaliwa kama mwanawe mzaliwa wa kwanza, lakini siku zote alikuwa Mwana wa milele wa Mungu. Utu wa mwili unasema kwamba Mwana wa milele akawa mwanadamu, si kwa kumchukua mwanadamu aliyepo, bali kwa kuchukua asili ya kibinadamu ndani ya tumbo la Mariamu na kuzaliwa kama Mungu na mwanadamu katika mtu mmoja. Utu wa mwili huo unawezesha muungano wetu naye.

Synoptics huanzisha umbo la mwili lakini huzingatia kifo na ufufuo wa Yesu. Ni kwa matukio haya ndipo Paulo mara nyingi husema Wakristo wameungana. Mathayo, Marko, na Luka husimulia hadithi ambayo nyaraka za Paulo husema waumini hushiriki.

Hitimisho la Injili za Synoptic. Utafiti huu mfupi wa muungano na Kristo katika Injili za Synoptic unaonyesha kwamba muungano kama fundisho, fundisho rasmi, haupo. Badala yake, tunapata picha ya muungano unaowasilishwa kwa maana ya ukombozi-kihistoria.

Sinoptiki zinafunua utambulisho wa mtu ambaye waumini wameunganishwa naye katika wokovu. Injili tatu za kwanza zinasimulia matukio ambayo Paulo atatuambia baadaye kwamba wanashiriki. Sinoptiki zinamwonyesha Yesu kama Imanueli, Mungu pamoja nasi, akiwakilisha makao ya mwisho ya Mungu pamoja na watu wake, ambao kwa nguvu ya maisha yake yasiyo na dhambi, kifo na ufufuo, kupaa kwake, na kuja kwake mara ya pili wataleta makao ya mwisho ya Mungu pamoja na watu wake Yerusalemu mpya itakaposhuka kutoka mbinguni hadi duniani na kisha mbingu na dunia vitakuwa kitu kimoja.

Hilo linawezekana tu kwa sababu ya kifo na ufufuo wa Yesu, na yanawezekana tu kwa sababu ya kufanyika kwake mwili, sharti muhimu la awali la kazi yake ya upatanisho na ushindi, pamoja na maisha yake yasiyo na dhambi, bila shaka. Synoptics inamwonyesha Yesu kama Imanueli na kwa mfano inamtambulisha kama bwana harusi, ikionyesha utambulisho wake kwa watu wake kupitia uwepo wake pamoja nao. Wanafunzi, wanafunzi wangu, hawawezi kufunga mradi tu bwana harusi yuko pamoja nao.

Wakati utakuja ambapo bwana harusi atawaacha, na ndipo watafunga. Naam, na bwana harusi hatawaacha peke yao, lakini atamtuma Roho Mtakatifu, ambaye, miongoni mwa mambo mengine, atawaunganisha rasmi na Kristo katika wokovu mmoja mmoja na kwa pamoja. Synoptics inamwelezea Yesu kama mpatanishi wa

agano zaidi ya wapatanishi wote wa agano, mpatanishi wa agano bora kabisa, ambaye atawajumuisha waumini katika jumuiya mpya ya agano, kanisa la Kikristo.

Hatimaye, wanasimulia hadithi ya Yesu na kuwaita waumini kumfuata, kushiriki katika hadithi yake kama wanafunzi. Mwishoni mwa Injili, matukio ya msingi ya muungano na Kristo yameanzishwa. Hatua inayofuata katika Mungu kufunua msingi wa muungano na Kristo ni muungano huo kutekelezwa katika maisha ya kanisa.

Ni kile tunachokigeukia sasa katika kitabu cha Matendo. Misingi ya muungano na Kristo katika Matendo. Kwa mara nyingine tena, Kyle Keating alikuwa mshirika wangu, mfanyakazi, na msaidizi wa nyenzo hii nzuri.

Muungano hauanzii na Paulo. Tunaona misingi ya muungano na Kristo katika Agano la Kale, Injili za Synoptic, na sasa Matendo ya Mitume. Licha ya msisitizo juu ya wokovu katika Injili ya Luka na Matendo ya Mitume, msisitizo huwa juu ya kile cha wokovu kinyume na jinsi ya wokovu.

Kitabu cha Matendo ni simulizi na mafundisho yanayoongozwa na usemi na si mafundisho ya moja kwa moja kama Nyaraka. Hivyo, ni kutoelewa nia ya kifungu kuuliza kama kinafundisha fundisho fulani. Bila shaka, maandiko yote yamekusudiwa kuwafundisha watu wa Mungu, lakini ni lazima tuzingatie aina ya Matendo, aina ya fundisho, katika kutathmini kama Luka anaelezea fundisho la muungano na Kristo.

Katika Matendo ya Mitume, tunaona dhana tatu zile zile kama zile zilizotajwa katika vichwa viwili vilivyotangulia: utambulisho, ujumuishaji, na ushiriki. Utambulisho, ujumuishaji, ushiriki. Utambulisho katika huduma ya Roho Mtakatifu na, cha kushangaza, cha kushangaza, katika uongofu wa Paulo.

Kuingizwa katika ibada ya ubatizo. Kushiriki katika marudio ya hadithi ya Yesu na matumizi ya Luka ya mtumishi wa Isaya anayeteseka. Utambulisho katika huduma ya Roho Mtakatifu na uongofu wa Paulo.

Dhana ya utambulisho kama sehemu ndogo ya muungano na Kristo. Inaonekana katika huduma ya Roho Mtakatifu na katika masimulizi katika kitabu cha Matendo ya kuongoka kwa Paulo kutoka kuwa mtesaji mkuu wa kanisa hadi kuwa mtetezi mkuu wa kanisa. Utambulisho katika huduma ya Roho Mtakatifu.

Kwa mtazamo wa kihistoria wa ukombozi, Pentekoste inaweka msingi wa kitabu cha Matendo. Petro, katika mahubiri yake ya Pentekoste, anapitisha huduma ya Yesu kwa kanisa huku Roho Mtakatifu aliyeahidiwa akiwashukia watu. Katika injili yake, Luka anazingatia Roho Mtakatifu katika kuzaliwa kwa Yesu, ingawa Roho anaonekana katika sehemu zingine mbili muhimu pia.

Luka anaangazia utabiri wa Yesu wa Pentekoste, Luka 11:13, na uhakikisho wa Yesu wa mwongozo wa Roho kwa wanafunzi katika kile cha kusema wanapokabiliwa. Mambo hayo yote mawili yanaangazia uzoefu wa mitume katika Matendo wanapokabiliwa na mateso. Maneno ya Yesu katika injili ya Yohana pia yanaandaa kuwasili kwa Roho siku ya Pentekoste.

Yesu anasema ni vyema aende zake, ili Mfariji aje, Yohana 16:7. Atachukua kile ambacho ni Yesu na kuwatangazia wanafunzi, mstari wa 15. Baada ya Pentekoste, Roho atapatanisha kati ya Kristo na mitume, akichukua ufunuo wa Kristo na kuwapa. Petro, katika mahubiri yake ya Pentekoste, anasema, Yesu huyu Mungu alimfufua, nasi sote tu mashahidi wake.

Kwa kuwa ameinuliwa hivi mkono wa kuume wa Mungu, na kupokea kwa Baba ahadi ya Roho Mtakatifu, amemimina hii, ambayo ninyi wenyewe mnaiona na kuisikia, Matendo 2:32 na 33. Yesu anawamimina watu wake Roho wake siku ya Pentekoste, akitimiza utabiri wa Agano la Kale wa ahadi ya agano jipya, nukuu, Nitaweka Roho wangu ndani yenu, nukuu ya karibu, Ezekieli 36:27. Luka haelezei maelezo mahususi ya Pentekoste, lakini sehemu nyingine ya Agano Jipya inaeleza.

Robert Lethem anaelezea kipengele kimoja cha Pentekoste, “Roho angekuja kukaa ndani ya waumini na kuwaunganisha na Kristo.” Kitabu cha Letham, *Muungano na Kristo katika Maandiko, Historia na Theolojia*. Kwa hivyo, katika maneno ya ukombozi-kihistoria, Pentekoste inaashiria tangazo la hadharani la kukaa kwa Roho na mwanzo wa huduma yake ya kuwaunganisha watu na Kristo.

Sehemu iliyobaki ya Agano Jipya inaelezea kinachoendelea nyuma ya pazia katika Matendo ya Mitume, ikiwaunganisha waumini na Kristo. Hivyo, Pentekoste hufanya kazi kama sharti la ukombozi-kihistoria kwa ajili ya huduma ya Roho. Ni wakati ambapo Mungu anajitambulisha na watu wake, akijitambulisha tena, kwa kukaa ndani yao na Roho wake, na Roho anajihusisha na huduma isiyo na maelezo katika sehemu iliyobaki ya Agano Jipya, na huduma hiyo inajulikana kama Muungano na Kristo.

Utambulisho katika uongofu wa Paulo. Kuna uhusiano muhimu kati ya uongofu wa Paulo, hasa katika Matendo 9, na theolojia ya barua zake, ikiwa ni pamoja na Muungano na Kristo. Kwa mfano, Warumi 11, ambayo ni wasifu, ina jukumu dhahiri katika mawazo yake ya kitheolojia.

Sauli wa Tarso anasafiri kwenda Damasko kuwatesa Wakristo. Akiwa njiani, anapofushwa anapokutana na Kristo aliye hai. Wewe ni nani, Bwana? Sauli anauliza.

Mimi ni Yesu, unayemtesa, mstari wa 4 na 5. Jambo la msingi hapa ni utambulisho wa Yesu. Kwanza, anajitambulisha kama Mungu wa theofania. Pili, Yesu anajitambulisha na kanisa changa.

Kwa nini unanitesa? Yesu anamwuliza Sauli, ambaye bila shaka anaanza kuchanganyikiwa sana. David Peterson, ambaye maelezo yake mazuri kuhusu Matendo ya Mitume ni mojawapo ya ninayopenda zaidi, anasema kwamba Kristo aliyefufuka aliona mateso ya wanafunzi wake kama shambulio dhidi yake mwenyewe, akijitambulisha waziwazi na kanisa. Wale walioungana na Kristo kwa imani wanateseka kama yeye, na anajitambulisha nao katika mapambano yao.

Funga nukuu. Kama Campbell asemavyo katika kitabu chake, nukuu ya Paul and Union with Christ, kichocheo cha awali cha maendeleo ya theolojia ya Paulo ya muungano na Kristo kinaweza kuonekana kama maneno ya Paulo, kama maneno ya Yesu, samahani, kwa Paulo akiwa njiani kwenda Damasko . Funga nukuu.

Masimulizi ya Luka kuhusu Pentekoste na masimulizi ya Luka kuhusu uongofu wa Paulo yanatoa picha ya kujitambulisha kwa Yesu na watu wake ambayo Paulo anaeleza baadaye na anapitia kwa kutumia dhana ya muungano na Kristo. Anaeleza na kupanua kwa kutumia dhana ya muungano na Kristo. Kuingizwa katika ibada ya ubatizo wa Kikristo.

Kipengele cha kuunganishwa na Kristo kinaonekana katika kitabu cha Matendo hasa kama ubatizo katika jina la Yesu. Ubatizo hufanya kazi kama alama ya kuingia katika watu wa Mungu, alama inayowafikia Wayahudi na Mataifa pia. Mwishoni mwa mahubiri yake ya Pentekoste, Petro anaamuru, mstari wa 238, tubuni mkabatizwe, kila mmoja wenu, kwa jina la Yesu kwa ajili ya msamaha wa dhambi zenu, nanyi mtapokea kipawa cha Roho Mtakatifu.

Mstari wa 41, wale waliopokea neno lake unaonyesha kwamba Petro anajumuisha imani kwa kudokeza katika amri zake za kutubu na kubatizwa. Mstari wa 41 unazungumzia wale waliopokea neno lake. Tunasoma tena na kudokeza kwamba amri ya kutubu ilikuwa kuamini toba, yaani, imani kugeuka kutoka dhambini, toba, kumgeukia Kristo kama alivyotolewa katika injili, imani.

Ni hitimisho halali. Mstari wa 41, wale waliopokea neno lake unaonyesha kwamba Petro anajumuisha imani kwa kudokeza katika amri za kutubu na kubatizwa. Lakini Petro kwa makusudi anafupisha mwitikio wa injili kama toba na ubatizo.

Toba inahusisha; toba inahusisha utambuzi wa umati kwamba walikuwa wamemkataa Yesu. Mstari wa 23, ingawa ubatizo unajumuisha imani na hufanya kazi kama mabadiliko katika utii, umati wa Wayahudi hapo awali ulikuwa adui wa Yesu. Sasa wamebatizwa katika yeye.

Kwa hivyo, ubatizo unakuwa alama ya uanachama wa agano katika agano jipya, ishara ya kuingizwa ndani ya Yesu na, hivyo, ndani ya watu wake. Matendo hayana

lugha ya kawaida ya Paulo katika Kristo. Tunachokiona karibu zaidi na ulinganifu ni katika mjadala wa Luka kuhusu huduma katika jina la Yesu.

Angalau mara 12 katika kitabu chote cha Matendo ya Mitume, Luka anatumia kifungu hiki kurejelea huduma ya mitume, hasa katika uonyaji na ubatizo. Craig Keener anabainisha kwamba watu waliobatizwa katika jina lake waliteuliwa kuwa wafuasi wa nani. *Matendo ya Keener, Maelezo ya Kitaalamu.*

Hatuwezi kubaini Luka alikusudia kuonyesha muungano na Kristo katika Matendo. Ubatizo ni udhahirisho wa kimwili wa toba na imani pamoja na kuingizwa katika kanisa. Ubatizo, katika jina la Yesu, si uundaji wa muungano na Kristo bali ni taarifa ya umiliki.

Ubatizo katika Matendo ya Mitume unatangaza, nukuu, huu ni ubatizo wa Yesu, na wale waliobatizwa katika jina la Yesu ni wafuasi wake. Tunahitaji kuimaliza kwa sasa na kuuzungumzia tena katika hotuba yetu inayofuata tunapozungumzia kuhusu kushiriki katika marudio ya hadithi ya Yesu katika Matendo ya Mitume na matumizi ya Luka ya mtumishi wa Isaya anayeteseka.

Huyu ni Dkt. Robert Peterson katika mafundisho yake kuhusu Roho Mtakatifu na Muungano na Kristo. Huu ni kipindi cha 7, Misingi ya Muungano na Kristo, Agano la Kale, na Sinonisti.